

ข้อฝึกทั้งหลายเป็นวิสัย
ของพระพุทธเจ้า

ศรัทธาเป็นเครื่องให้สำเร็จของปาฏิโมกข์สังวรศีล
ได้แก่ ตถาคตโพธิสัทธา เชื่อมั่นในพระปัญญาตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า
เชื่อมั่นในพระสัพพัญญุตญาณ เชื่อมั่นในพระมหากุณาสมาปตติญาณ

พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติสิกขาบทด้วยพระมหากุณาต่อบรรดา
หมู่สัตว์ทั้งหลายจึงประทานข้อฝึกเพื่อป้องกันไม่ให้ตกไปบายน
ทุกคติ วินิบาต นรก

คารวธรรม ๖

พุทธบริษัทผู้ตามรักษายูซึ่งศีล จงเป็นผู้มีศีลเป็น
ที่รัก เป็นที่ยินดี มีคารวธรรม ๖ ในกาลทั้งปวง

๑. พุทธคารวตา เคารพในพระพุทธเจ้า
๒. ธรรมคารวตา เคารพในพระธรรม
๓. สังฆคารวตา เคารพในพระสงฆ์
๔. สิกขาคารวตา เคารพในการฝึกสิกขา ๓ คือ ศีล สมาธิ ปัญญา
๕. อปมาทคารวตา เคารพในความไม่ประมาท
๖. ปฏิสันถารคารวตา เคารพในปฏิสันถาร

รักศีล มากกว่าชีวิต เหมือนนกต้อยตีวิดรักไข่ หรือ คามิกจามรีรักขนหาง
เหมือนเศรษฐีผู้มีบุตรคนเดียว เหมือนคนตาบอดผู้มีตาข้างเดียว

วิริยะก็ดี ปัญญาก็ดี สติก็ดี ทำให้ปาฏิโมกข์สังวรศีลสำเร็จเช่นกัน เหตุใด
พระพุทธเจ้าทรงสอนว่าศรัทธาเป็นเหตุให้สำเร็จปาฏิโมกข์สังวรศีล

ภาวะที่ศรัทธาเป็นเหตุพิเศษ (เป็นหัวหน้าของกุศลธรรมทั้งหลาย)
และการบัญญัติสิกขาบทนี้เป็นวิสัยของพระพุทธเจ้า

วิริยะ สติ ปัญญาทั้งหลายก็มีศรัทธาเป็นหัวหน้า

บุคคลจะข้าม โอชะได้ด้วยศรัทธา
ข้ามอรรณพได้ด้วยความไม่ประมาท
ล่วงทุกข์ได้ด้วยความเพียร
บริสุทธ์ได้ด้วยปัญญา

การที่เราทั้งหลายมีความเชื่อมั่น ในพระมหากุณณาธิคุณ พระ
สัมพันธคุณ อนาวรณญาณ อินทริยปโรปริยัตติญาณ
มหากุณาสมาปัตติญาณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ข้อฝึกทั้งหลายไม่ใช่วิสัยของพระสาวก แม้พระปัจเจกพุทธเจ้า
เองก็ไม่สามารถบัญญัติข้อฝึกต่างๆ เพื่อให้สัตว์ทั้งหลายพ้น
จากกิเลสและกองทุกข์ได้ จึงเป็นวิสัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
จริง

ดังนั้นศรัทธาจึงเป็นเหตุพิเศษ มีศรัทธาเป็นประธาน
เมื่อเรามีศรัทธาแล้วเราจึงกล้าแม่สละชีวิตเพื่อรักษาศีล

พระพุทธเจ้าเป็นกัลยาณบุคคล รู้กาลไหนควรบัญญัติสิกขาบท

จาริตตศีล จะสำเร็จได้ต้องมี **ศรัทธา** และ **มีวิริยะ**
คนเกียจคร้านไม่สามารถทำศีลให้สำเร็จให้บริบูรณ์ได้

ผู้มีศรัทธาที่เป็นไปกับปัญญาเท่านั้นจึงจะเห็นภัยแม้ใน
โทษเพียงประมาณเล็กน้อย ที่พระศาสดาทรงให้สมาทาน
ในสิกขาบททั้งหลาย วาริตตจึงมี ศรัทธาเป็นเครื่องให้
สำเร็จ

อินทรีสังวรศีล มี **สติ** เป็นเครื่องให้สำเร็จ
ต้องมีสติระลึกไว้ก่อน

ยกตัวอย่าง อาทิตตปริยายสูตร
ตาเป็นของร้อน รูปเป็นของร้อน
หากมองแล้วเกิดความกำหนัด ความขัดเคือง ความมัวเมาลุ่ม
หลง ให้ใช้เหล็กแหลมร้อนที่มตาเสี่ยยังดีกว่าปล่อยให้ราคะ
โทสะ โมหะเกิดขึ้นจากการเห็น
เพราะบาปอกุศลกรรมอันชั่วร้ายผลก้นไปสู่กายทุจริต วิจิทุจริต
ส่งผลร้าย ไปเกิดในอบาย ทูคติ วินิบาต นรก ต้องเจ็บปวดใน
สังสารวัฏมากกว่าการเอาเหล็กแหลมแทงตาในอัฐภาพนี้
การพิจารณาตามพระสูตรนี้ทำให้สติเกิดได้ง่าย

ขาดอินทรีสังวร
เพราะไม่มีสติ

สุกนิมิต มองด้วย โลกะ
ปฏิฆนิมิต มองด้วย โทสะ

เห็นด้วยความเป็นบ้านสวย แปลว่าติดนิมิต
เห็นหลังคาสวย ประตूसวยแปลว่าติดอนุพยัญชนะ (เห็นใน
รายละเอียดของสิ่งนั้นเป็นอนุพยัญชนะ)

อาชีพปาริสุทธิศีล มี **วิริยะ** เป็นเหตุให้สำเร็จ

เมื่อพุทธบริษัทปรารถนาความเพียรโดยชอบแล้วเป็นเหตุแห่ง
การประหานซึ่งมัจฉาอาชีวะ

ปัจจัยสันนิสลิตศีล มี **ปัญญา** เป็นเหตุให้สำเร็จ

ปัญญาที่เข้าไปรู้เหตุการณ์และผลของกรรม เป็นเหตุให้
สำเร็จ บางครั้งเรียกว่าปัจจัยเวกขณะในการรับปัจจัยทั้ง
หลาย

ปัจจัยยามิส

โลกามิส

วิภูฏามิส

การบริโภคของนักบวช มี ๕ อย่าง

เจตนาเป็นเครื่องบริโภคปัจจัยของภิกษุผู้ไม่มีศีล พระบรมศาสดาไม่ได้อนุญาตให้ผู้ทุศีลมากินอาหาร ใช้เครื่องนุ่งห่ม ยา เรียกว่าบริโภคด้วยความขโมย (เถยยบริโภค)

เจตนาเป็นเครื่องบริโภคปัจจัย ๔ ไม่ได้ปัจจบเวกขณะของภิกษุผู้มีศีล คือมีศีลแต่ไม่ได้พิจารณาก่อนกิน เรียกว่า บริโภคด้วยความเป็นหนี้ (อธนบริโภค)
บุคคลผู้เป็นหนี้ ย่อมไม่สามารถไปสู่ที่ปรารถนาของตนเองได้แม้เงินใด ภิกษุเป็นต้นบริโภคด้วยการไม่พิจารณาแล้ว ย่อมไม่สามารถออกจากชั้นธ อัดภาพออกจาก รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณได้ ต้องจมอยู่ในวัฏฏะ จึงเรียกว่าเป็นหนี้

เจตนาเป็นเครื่องบริโภคปัจจัยของพระเสกขะ โสตาปัตติมรรค โสตาปัตติผล สกทาคามีมรรค สกทาคามีผล อนาคามีมรรค อนาคามีผล อรหัตตมรรค รวม ๗ บุคคลนี้ เป็นผู้รับมรดกเป็นบุตรของพระพุทธเจ้าโดยตรง เรียกว่า บริโภคด้วยความเป็นทายาท (ทายัชชบริโภค)

เจตนาเป็นเครื่องบริโภคปัจจัยของพระอรหันต์ เรียกว่า บริโภคด้วยความเป็นเจ้าของ (สามิบริโภค)

เจตนาเป็นเครื่องบริโภคปัจจัย๔ ของปุลุชนผู้มีศีล ชื่อว่า บริโภคด้วยความไม่มีหนี้(อาถนัยบริโภค) เพราะยอมได้เพื่อออกไปจากชั้นธ

คำถาม อะไรเป็นเหตุเป็นปัจจัยให้เราเกียจคร้าน กุศลเกิดยาก

เวลาโทสะเกิดขึ้น เกิดรวดเร็วมากไม่ได้ค่อยเป็นค่อยไป
เวลาทำกุศลให้เกิดก็ควรทำให้เร็วเหมือนกับอกุศล

เราถูกกิเลสกลุ้มรุมในใจมันหนาแน่นมาก ความไม่มีศรัทธา
ความเกียจคร้าน ความเลอะเลือนพันเพื่อนเลือนหลง ขาด
สติ ความฟุ้งซ่าน ความไม่รู้ เราคุ้นเคยกับกิเลสมานานแล้ว
เวลาจะทำกุศลให้เกิดขึ้นจึงทำได้ค่อนข้างยาก

จึงต้องใช้ความเพียรอย่างมาก ในการทำให้กุศลเกิดขึ้น

คนบางคนจึงต้อง ใช้ข้อฝีกมากเพื่อขจัดกิเลส เป็นต้นว่า
ธุดงค์วัตร เพื่อให้แข็งแรงขึ้น เข้มแข็งขึ้น

ที่กุศลเกิดยากเพราะเราขาดความเพียร และขาด
ขันติสังวร ต้องฝีกด้านจิตใจให้มีพลังขึ้นมา กุศลก็จะ
ตั้งมั่นได้ดี กุศลเกิดได้เร็ว

ศีลขาด	ถ้าข้อแรกกับข้อสุดท้ายขาด เรียกว่าศีลขาด เหมือนชายผ้าขาด เช่นศีล ๕ คือข้อปาณาติบาต กับข้อสุราขาด
ศีลทะลุ	หมายถึงศีลข้อตรงกลางขาดข้อเดียว เช่นกาเมสุมิจฉาจาร
ศีลต่าง	ถ้าศีลข้อ ๒ ๓ ขาดเป็นไปตามลำดับเรียกว่า ศีลต่าง เหมือนแม่โคที่มีลำตัวขาด
ศีลพร้อย	ศีลที่มีลิกขาบทแต่ละลิกขาบทขาดไปในระหว่าง ไม่ครบองค์ เรียกพร้อย ดุจแม่โคที่มีสีเป็นจุดๆไม่เหมือนกันทั้งตัว ลายพร้อย

บุคคลบางคนศีลขาดเพราะลาภสักการะ ปัจจัย ๔ เรียกว่า มีลาภเป็นที่สุด

บางคนล่วงลิกขาบทเพราะยศ เสียงสรรเสริญเยินยอ หน้าที่การงาน

บางคนล่วงลิกขาบท เพราะ ญาติ อวัยวะ ชีวิต

บุคคลใดมีความหนักแน่น ไม่มีที่สุดเพราะลาภยศ ญาติ อวัยวะ ชีวิต ศีลนี้เรียกว่า อปริยัตตศีล ศีลที่ไม่มีที่สุด ศีลที่เป็นไท ไม่เป็นทาสของตนหา มานะ ทิฎฐิ หากทำได้ก็จะเป็นที่ตั้งแห่งความไม่เดือดร้อนใจ เพื่อปราโมทย์ ปิติ ปัสสัทธิ สุข สมานธิ ยถาภูตญาณทัสสนะ เป็นไปเพื่อความหลุดพ้น

อานิสงส์ของศีล

- ศีลมีอานิสงส์อย่างไร

ศีล **มีอวิปปฏิสาร** (คือความไม่เดือดร้อนใจ) ภูศจิคฺคฺปาทันเป็นปฏิปักษ์ ต่อวิปปฏิสารคือความเดือดร้อนใจ เมื่อพิจารณาถึงศีลที่ตนได้รักษาว่า “เป็นลาภของเราแล้วหนอ เราได้ดีแล้วหนอ ศีลของเราบริสุทธิ์ดีแล้วหนอ” ความปราโมทย์ (คือปีติ) โภคสมบัติ และมีชื่อเสียงดี เป็นคัน เป็นอานิสงส์

๑) ผู้มีศีล เพราะความถึงพร้อมด้วยศีล ในโลกนี้ย่อมประสบซึ่งโภคะกองใหญ่ เพราะเหตุแห่งความไม่ประมาท

๒) ผู้มีศีล เพราะความถึงพร้อมด้วยศีล ย่อมมีกิตติศัพท์ที่ถึงงาม ย่อมรุ่งเรืองไป

๓) ผู้มีศีล เพราะความถึงพร้อมด้วยศีล จะเข้าไปหาบริษัทอื่นใด ไม่ว่าจะบริษัทใด บริษัท พราหมณ์บริษัท คฤหบดีบริษัท สมณะบริษัท ย่อมเป็นผู้ต้องอาจะเข้าไป (ปราศจากความกลัว ความหวั่นเกรง เพราะหาข้อติเตียนไม่ได้) ไม่เก้อเขิน

๔) ผู้มีศีล เพราะความถึงพร้อมด้วยศีล ย่อมเป็นผู้ไม่หลงตาย (คือมีจิตใจผ่องใส ไม่มี ความเดือดเนื้อร้อนใจที่เราไม่ได้ทำความดีงามไว้)

๕) ผู้มีศีล เพราะความถึงพร้อมด้วยศีล หลังจากตายเพราะกายแตกทำลาย (คือเพราะขาดชีวิตินทรีย์) ย่อมเข้าถึงสุคติ (คติที่ดี) โลก (เป็นที่เห็นผลบุญอันโอฬาร) สวรรค์ (เทวคติ)

ลักษณะสังเกตความสมบูรณ์ของศีล

๑. ผู้สมบูรณ์ด้วยศีล คือ ผู้มีศีล ผู้มีศีลไม่วิบัติ (ผู้ไม่ทำลายสังวรโดยการสมทาน)
๒. ผู้สมบูรณ์ด้วยศีล เพราะยังศีลให้สำเร็จ โดยทำให้บริบูรณ์
๓. ความมีศีลสมบูรณ์ดี เพราะมีความไม่ประมาทเป็นเหตุ

ลักษณะสังเกตความไม่มีศีล

ผู้ทุศีล คือ ผู้ไร้ศีล ผู้มีศีลวิบัติ คือ ผู้ทำลายสังวร ก็บุคคลผู้ไม่มีศีลนั้นมี ๒ อย่าง คือ

๑. เพราะไม่สมทาน
๒. เพราะทำลายศีลที่ สมทานแล้ว

ใน ๒ อย่างนั้น การไม่สมทานมีโทษน้อยกว่าการทำลายศีลมีโทษแรงกว่าเพราะมีความประมาทเป็นเหตุ

การงดเว้นจากการฆ่าสัตว์

อานิสงส์แห่งการรักษาศีล

๑. การงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ มีผลอย่างนี้เป็นคັນ คือ
 ๑. ความเป็นผู้สมบูรณ์ด้วยอวัยวะใหญ่
 ๒. ความถึงพร้อมด้วยส่วนสูงและส่วนกว้าง
 ๓. ความถึงพร้อมด้วยเขาวัวไวโหว่พริบ
 ๔. ความเป็นผู้มีเท้าตั้งอยู่เหมาะสม
 ๕. ความสวยงาม
 ๖. ความเป็นผู้อ่อนโยน
 ๗. ความสะอาด
 ๘. ความกล้าหาญ
 ๙. ความเป็นผู้มีกำลังมาก
 ๑๐. ความเป็นผู้มีถ้อยคำสละสลวย
 ๑๑. ความเป็นผู้มีน้ำรัก น่าพอใจ ของสัตว์ทั้งหลาย
 ๑๒. ความเป็นผู้มีบริษัทไม่แตกแยกกัน
 ๑๓. ความเป็นผู้ไม่สะดุ้งหวาดเสียว
 ๑๔. ความเป็นผู้อื่นใครๆ ก้าวจัดได้ยาก
 ๑๕. ความเป็นผู้ไม่ตายด้วยการปองร้ายของผู้อื่น
 ๑๖. ความเป็นผู้มีบริวารมาก
 ๑๗. ความเป็นผู้มีผิวคังทอง
 ๑๘. ความเป็นผู้มีทรวดทรงงาม
 ๑๙. ความเป็นผู้มีอาหารน้อย
 ๒๐. ความเป็นผู้ไม่เศร้าโศก
 ๒๑. ความเป็นผู้ไม่พลัดพรากจากของรักของชอบใจ
 ๒๒. ความเป็นผู้มีอายุยืน

การงดเว้นจากการลักทรัพย์

๒. การงดเว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เขามีได้ให้โดยการขโมย มีผลอย่างนี้เป็นต้น คือ

๑. ความเป็นผู้มั่งทรัพย์ และข้าวเปลือกมาก
๒. ความเป็นผู้มี โภคะ อเนกอนันต์
๓. ความเป็นผู้มี โภคะ ช่งยืน
๔. การได้ โภคทรัพย์ตามที่ต้องการอย่างจับพัตัน
๕. การมี โภคะไม่ทั่วไปกับพระราชาเป็นต้น
๖. ความเป็นผู้มี โภคะ โอฬาร
๗. ความเป็นหัวหน้าในที่นั้นๆ
๘. ความเป็นผู้ไม่รู้จักคำว่าไม่มี
๙. ความเป็นผู้ผู้อย่างสบาย

การงดเว้นจากการประพฤติดีในกาม

๓. การงดเว้นจากการประพฤติดีในกามและการประพฤติพรหมจรรย์ มีผลอย่างนี้ เป็นต้น คือ

๑. ความเป็นผู้ปราศจากข้าศึกความเป็นที่รักเป็นที่พอใจของสรรพสัตว์
๒. ความเป็นผู้มีปกติได้ของต่างๆ เช่น ข้าว น้ำ ผ้า และวัตถุเครื่องปกปิด
๓. การนอนหลับสบาย
๔. การตื่นขึ้นมาสบาย
๕. การพ้นจากภัยในอบาย
๖. ความไม่ควรถูกเกิดเป็นหญิง เป็นกะเทย
๗. ความเป็นผู้ไม่โกรธ
๘. ความเป็นผู้มีปกติทำจริง
๙. ความเป็นผู้ไม่เก้อเขิน
๑๐. ความเป็นผู้มีความสุขด้วยการรับเชิญ
๑๑. ความเป็นผู้มีอินทรีย์บริบูรณ์
๑๒. ความเป็นผู้ปราศจากความระแวง
๑๓. ความเป็นผู้มีความขวนขวายน้อย
๑๔. ความเป็นผู้อยู่อย่างเป็นสุข
๑๕. ความเป็นผู้ไม่มีภัยจากที่ไหนๆ
๑๖. ความเป็นผู้ไม่มีการพลัดพรากจากของรัก

การงดเว้นจากการพูดเท็จ

๔. การงดเว้นจากการพูดเท็จ มีผลอย่างนี้เป็นต้น คือ

๑. ความเป็นผู้มีอินทรีย์ผ่องใส
 ๒. ความเป็นผู้มีปกติพูดด้วยคำสละสลวย อ่อนหวาน
 ๓. ความเป็นผู้มีพินเรียบเสมอ ทั้งขาว ทั้งสะอาด
 ๔. ความเป็นผู้ไม่อ้วนจนเกินไป
 ๕. ความเป็นผู้ไม่ผอมจนเกินไป
 ๖. ความเป็นผู้ไม่ดำเกินไป
 ๗. ความเป็นผู้ไม่สูงเกินไป
 ๘. ความเป็นผู้มีสัทรมัสเป็นสุข
๕. ความเป็นผู้มีกลิ่นปากหอมเหมือนกลิ่นดอกอุบล
๑๐. ความเป็นผู้มีบริษัท เชื้อพึงตั้งอยู่ในโอวาท
 ๑๑. ความเป็นผู้มีถิ่น อ่อน แดง และบางเหมือนกลีบดอกอุบล
 ๑๒. ความเป็นผู้มีวาจาเชื่อถือได้
 ๑๓. ความเป็นผู้ไม่หาคู่
 ๑๔. ความเป็นผู้ไม่ฟุ้งซ่าน

การงดเว้นจากการเสพสุราและของมีนเมา

๕. การงดเว้นจากการเสพสุราและของมีนเมา มีผลอย่างนี้เป็นต้น

๑. ความเป็นผู้ไม่ประมาณในกิจและกรณีขง ทั้งที่เป็นอดีต อนาคต และปัจจุบัน
๒. ความเป็นผู้มีญาณ
๓. ความเป็นผู้มีสติปรากฏอยู่ทุกเมื่อ
๔. ความเป็นผู้มีปฏิภาณ เกิดขึ้นทุกสถาน ในเมื่อมีกิจและกรณีขงเกิดขึ้น
๕. ความเป็นผู้ไม่เกียจคร้าน
๖. ความเป็นผู้ไม่โง่งเงลา
๗. ความเป็นผู้ไม่บ้าใ้
๘. ความเป็นผู้ไม่หวาดสะดุ้ง
๙. ความเป็นผู้ไม่มีการแข่งดี
๑๐. ความเป็นผู้ไม่มีความริษยา
๑๑. ความเป็นผู้ไม่ตระหนี่
๑๒. ความเป็นผู้มีปกติกล่าวคำสัตย์
๑๓. ความเป็นผู้มีปกติไม่พูดต่อเสียด ไม่พูดคำขยาบ ไม่พูดเพื่อเจ้า
๑๔. ความเป็นคนกตัญญู
๑๕. ความเป็นผู้มีกตเวที
๑๖. ความเป็นผู้มีโกละ
๑๗. ความเป็นผู้มีศีล
๑๘. ความเป็นผู้ซื่อตรง
๑๙. ความเป็นผู้ไม่โกรธ
๒๐. ความเป็นผู้ดีงพร้อมด้วยหิริและ โอดปปะ
๒๑. ความเป็นผู้มีความเห็นตรง
๒๒. ความเป็นผู้ฉลาดในสิ่งที่เป็นประโยชน์และสิ่งมิใช่ประโยชน์

คำถาม เหตุใดรักษาศีลแล้วมีผิวดังทอง

กุศลจิตที่เกิดขึ้นมาเป็นปัจจัยต่อกุศลจิตตชรูป ผลักออกมา ทั้งเมตตา กรุณา มุทิตา ผิวงจะผ่องใส

คนที่มีเมตตา กรุณาจิต ที่เป็นไปกับศีล เป็นคนมีกุศลศีลเกิดอย่างต่อเนื่อง ทั้งสีหน้า แววตา พฤติกรรม การกระทำจะออกมาเป็นความผ่องใส

คนที่เครียดง่าย โกรธง่าย จะผลักจิตตชรูปที่เป็นความเศร้าหมองออกมาเป็นระยะ

คำถาม พระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์ มี คีล สมาธิ ปัญญา ต่างกันหรือไม่

พระพุทธเจ้าไม่มีความต่างกันเลย

อัปมาโน พุทโธ

ศีลของคนที่รักษากันทั้ง โลก ไม่เท่ากับศีลของพระพุทธเจ้า ๑ องค์
ทานของคนที่รักษากันทั้ง โลก ไม่เท่ากับทานของพระพุทธเจ้า ๑ องค์

ทรงฝึกและพัฒนาอย่างมาก ยาวนานมาก กว้างขวางอลังการ
เป็นผู้นำ และสามารถสละได้ทั้งหมด

กำลังของ ปัญญาธิกะ ศรัทธาธิกะ วิริยาธิกะ เท่ากันทั้งหมด
ไม่มีสอง พระพุทธเจ้าจึงไม่อุบัติขึ้นพร้อมกันใน โลกธาตุ
เดียวกัน เพราะบรรดา โลกธาตุที่จะรองรับคุณไม่พอและ ความ
สง่างามจะไม่มีเพราะทรงเท่ากัน
คุณทั้งหลายของพระพุทธเจ้าทั้งหลายจะเสมอกัน
หากพระพุทธเจ้าทั้งหลายจะพรรณนาคุณของพระพุทธเจ้าทั้ง
หลายจนกบป็นสิ้นไปก็ยิ่งพรรณนาคุณไม่หมด

ปริมาณการชนสัตว์หรือสัตว์ไม่ต่างกันเลย
พระพุทธเจ้าที่มีอายุน้อยกว่าเช่นพระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน
ทรงระดมความเพียรชนสัตว์หรือสัตว์อย่างรวดเร็ว
องค์อื่นๆก็จะยึดเวลาเป็นสัดส่วน เป็นไปตามกาลเวลา
ของอายุชัย คุณ ใดๆไม่ต่างกันเลย

ส่วนพระอรหันตสาวก ก็จะแตกต่างกันไป เป็นไปตามคุณธรรมที่ท่านฝึกมา